

PARTNERSKAB
FOR OFFENTLIGE

GRØNNE
INDKØB

HÅNDBOG OM
PARTNERSKAB FOR
OFFENTLIGE GRØNNE INDKØB

inVirke

NIRAS

Indhold

- s. 3 - Indledning
- s. 4 - Hvad er Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb?
- s. 6 - Partnerskabets medlemmer
- s. 8 - Fordele ved at blive med medlem
- s. 9 - Pligter som medlem
- s. 10 - Nye medlemmer
- s. 11 - Organisation
- s. 14 - Indkøbsmålskategorier
- s. 15 - Målopfølgning
- s. 16 - Udvikling af nye indkøbsmål
- s. 17 - Proces for arbejdsgrupper
- s. 19 - Kontakt

Skyd genvej

-----> til en grønnere organisation

Der var engang, hvor man dårligt skænkede miljøet en tanke, når kommunerne købte ind. Men i dag er der en lang række hensyn at tage, når det offentlige sætter aftaler i udbud.

Alle er enige om, at vi skal hen imod et grønt og bæredygtigt samfund, men det kan være svært at finde bæredygtige løsninger, som både kan administreres og er til at betale.

Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb er et samarbejde mellem offentlige organisationer, der ønsker at gøre en forskel gennem deres indkøb.

Den offentlige sektor indkøber for næsten 300 milliarder kroner årligt, og er derfor en betydelig aktør på indkøbsmarkedet. Gennem Partnerskabet kan den offentlige sektor medvirke til at reducere energiforbruget i offentlige institutioner, undgå skadelige kemikalier og meget mere.

Ved at finde fælles løsninger kan vi gøre en forskel og samtidig spare penge.

Denne håndbog er en introduktion til Partnerskabet for Offentlige Grønne Indkøb og kan forhåbentlig gøre dig klogere på, hvordan din kommunes indkøb kan blive grønnere.

●-----● *Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb*

- En tilgængelig måde at købe grønt ind

Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb er et fællesskab af kommuner, regioner og offentlige organisationer, der vil fremme bæredygtige løsninger og købe grønt ind. Partnerskabet blev dannet i 2006, og tæller i øjeblikket 15 medlemmer.

Gennem Partnerskabet bruger medlemmerne deres indkøb til at trække i samme retning og drive markedet mod grønnere og mindre miljøbelastende produkter og løsninger.

I praksis sker det ved, at partnerne formulerer fælles indkøbsmål, som dannerlag grund for medlemmernes individuelle indkøbspolitik og indkøbsaftaler.

Partnerskabet er desuden et forum for erfaringsudveksling på indkøbsområdet, hvor deltagerne er fælles om at finde tilgængelige måder at købe grønt ind. Det kan f.eks. handle om, hvordan man skriver miljøkrav ind i udbudsmaterialet, og hvordan de grønne indkøbsmål hænger sammen med andre indkøbsfællesskaber som SKI og KomUdbud.

- Et partnerskab med ambitioner

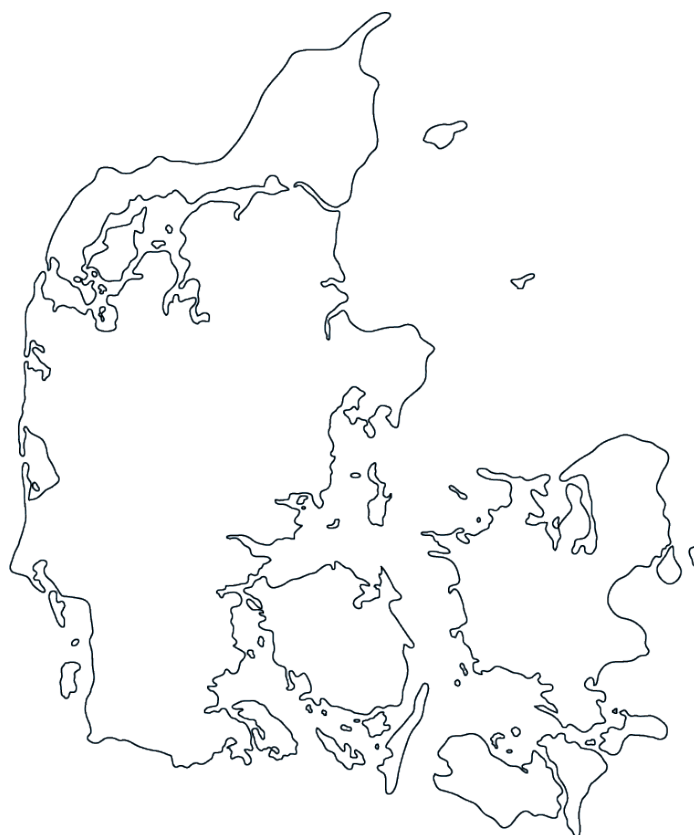
Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb vil gennem de grønne indkøb i den offentlige sektor være med til at skubbe markedet i en mere bæredygtig og grøn retning. Vi har en ambition om at udvikle Partnerskabet løbende, og vi stiller derfor fortsat flere krav på flere områder for at øge indflydelsen på markedet. Samtidig efterser vi regelmæssigt de gamle krav og ændrer dem, hvis der sker noget nyt.

Partnerskabets medlemmer

I dag består Partnerskabets af København, Aarhus, Odense, Egedal, Sønderborg, Kolding, Aalborg, Frederiksberg, Ishøj, Roskilde, Albertslund og Gladsaxe Kommune samt Miljø- og Fødevareministeriet, Region Midtjylland og Region Syddanmark – og stadig flere kommer til.

Vi samarbejder også med andre netværk, der arbejder med indkøb såsom SKI (Staten og Kommunernes Indkøbsservice) og KomUdbud. Arbejdet med grønne indkøb sker mange steder og på mange forskellige måder. Derfor er erfaringsudveksling i højsædet i Partnerskabet, og vi arbejder for at give gode ideer og løsninger videre til medlemmerne.

Albertslund Kommune

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Ishøj Kommune

GLADSAXE

Kolding
Kommune
en del af trekantområdet

KØBENHAVNS KOMMUNE

Miljø- og
Fødevareministeriet

ROSKILDE
KOMMUNE

AARHUS
KOMMUNE

midt
regionmidtjylland

Aalborg
Kommune

ODENSE
KOMMUNE

∞
Sønderborg

Fordele ved at

blive medlem

Der er både økonomiske og miljømæssige fordele ved at blive en del af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb. Partnerskabet er en værktøjskasse, der gør det nemmere at tænke grønt.

Spar tid og penge

- Slip for at udforme egne grønne krav. Benyt i stedet Partnerskabets fælles, grønne indkøbsmål.
- Del erfaringer med andre og få let adgang til miljøfaglig indkøbsviden.

Bliv synlig

- Gå foran og styrk jeres grønne image gennem Partnerskabet
- Få adgang til Partnerskabets fælles markedsføring af de gode historier om grønne indkøb.

Sammentænk miljø og økonomi

- Tænk langsigtet og medregn hele produktets levetid. Miljø- og energirigtige produkter betaler sig på sigt.
- Gør det lettere for leverandørerne at efterleve mere ensartede miljøkrav.
- Brug grønne indkøb som værktøj til at fremme grøn omstilling.

Pligter som medlem

Medlemmer af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb forpligter sig til en række konkrete punkter, når de vælger at træde ind i ordningen:

- Følge de fælles konkrete indkøbsmål
- Have en offentlig tilgængelig indkøbspolitik, hvoraf det fremgår at miljøhensyn er en væsentlig parameter i forbindelse med indkøb
- Deltage i styregruppemøder (cirka to gange om året)
- Bidrage med erfaringsudveksling og input til indkøbsmål
- Deltage aktivt i arbejdsgrupper

Som nyt medlem er det ikke altid realistisk at kunne efterleve Partnerskabets mål med det samme. Nye medlemmer får derfor en overgangsperiode, hvor de får mulighed for at implementere og leve op til de fastsatte indkøbsmål. I samarbejde med Sekretariatet og Miljøstyrelsen, vil det nye medlem udarbejde en implementeringsplan for de enkelte mål.

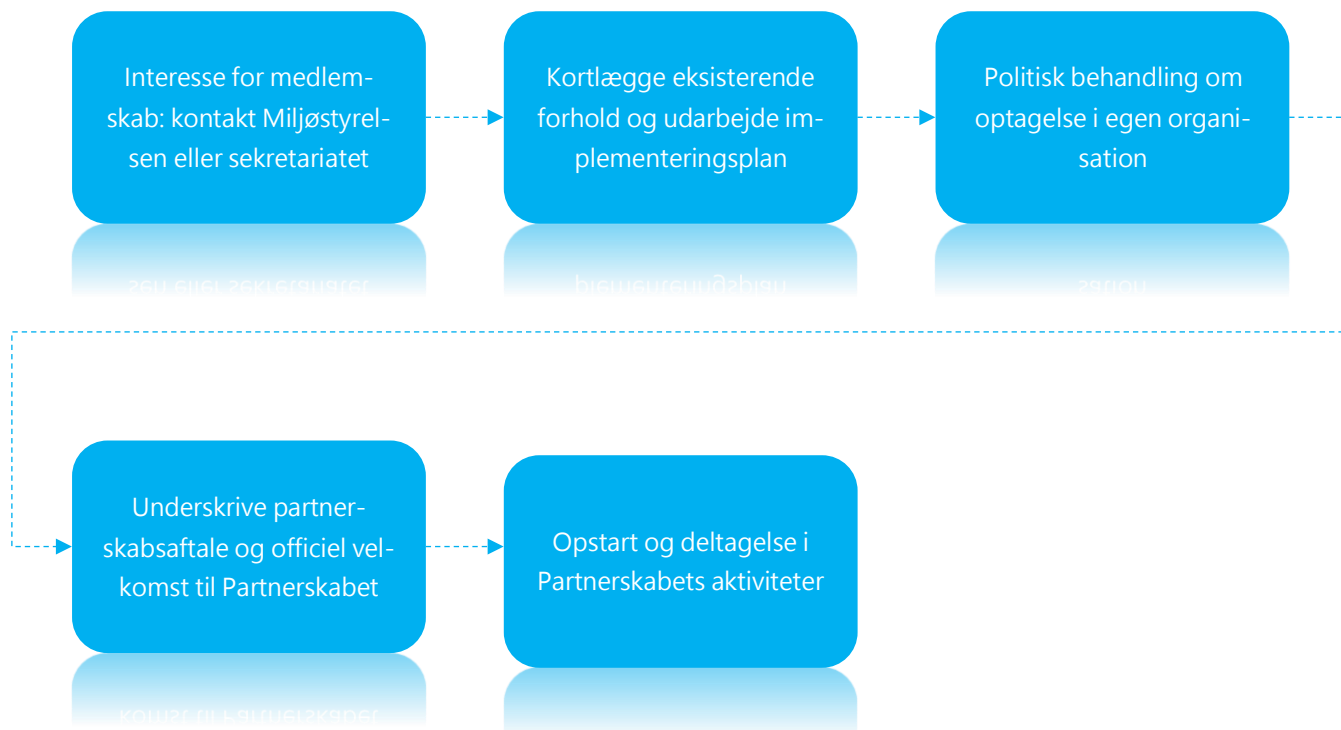
Nye medlemmer

Vi arbejder målrettet for at få flere medlemmer ud fra deisen om, at jo flere medlemmer, der opfylder Partnerskabets krav, des større indflydelse på leverandører og producenter har vi.

Synliggørelse af Partnerskabet og vores arbejde er vigtigt, og det bidrager til at skabe opmærksomhed omkring emnet og de offentlige organisationer, der gør en særlig miljøindsats.

Du kan læse mere om Partnerskabet på www.ansvarligeindkob.dk/partnerskab. Vi afholder informationsmøder, besøger gerne interesserede kommuner og regioner, og derudover holder sekretariatet samt Miljøstyrelsen gerne oplæg om Partnerskabet.

Proces for nye medlemmer

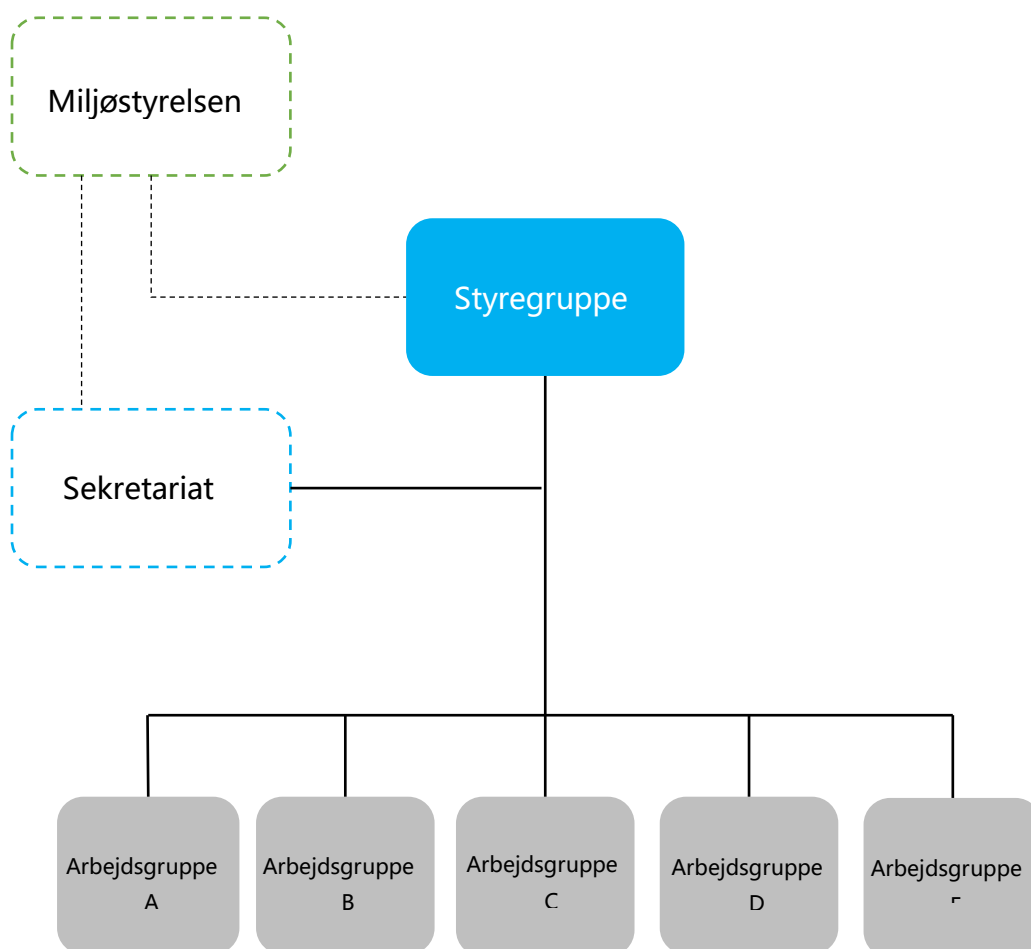

Organisation

Til dagligt varetages driften af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb af Sekretariat for Grønne Indkøb og af Miljøstyrelsen. Sekretariatsfunktionen varetages af konsulentvirksomheden NIRAS.

For medlemmer af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb er indsatsen fordelt på to forskellige niveauer: **Styregruppen** og arbejdsgrupper.

Styregruppe

I Partnerskabet er styregruppen det besluttende organ. Styregruppen er bl.a. ansvarlig for at vedtage nye mål, igangsætte arbejdsgrupper og revision af eksisterende mål.

Medlemmerne i styregruppen er indkøbs- og/eller miljøchefer fra partnerskabsmedlemmerne og styregruppen skal sikre, at arbejdet i Partnerskabet sker i overensstemmelse med de politiske udstukne retningslinjer og visioner. Desuden skal medlemmerne sikre opbakning i egne rækker i forhold til Partnerskabet.

Styregruppen mødes ca. to gange årligt.

Arbejdsgruppe

Arbejdsgruppens formål er, at formulere nye mål for de målområder som styregruppen har vedtaget, at opdatere eksisterende mål og at gå i dybden med andre emner, der er relevante for Partnerskabet, f.eks. implementering eller erfaringsudveksling.

Arbejdsgrupperne mødes tre til fire gange årligt. Hvert medlem deltager i mindst to arbejdsgrupper.

- Formandskab

Partnerskabets medlemsskare er i de senere år steget markant. Det styrker erfaringsudvekslingen og giver flere grønne indkøb. Det har også øget behovet for en effektiv beslutningsstruktur. Derfor har styregruppen for Partnerskabet et formandskab til løbende beslutninger relateret til driften af Partnerskabet.

Formandskabet er udpeget for en etårig periode og består af:

- Adam Hey, afdelingschef, udbud og indkøb i Frederiksberg Kommune
- Anette Juhl Winter, indkøbs- og udbudschef i Aarhus Kommune

Formandskabet styrker Partnerskabets synlighed og position udadtil og hjælpe til lettere arbejdsgange ved strategiske beslutninger eller opgaver, der kræver handling her og nu.

Formandskabet vil gå på skift mellem de deltagende organisationer. Alle medlemmer vil således på skift kunne indgå i formandskabet og have mulighed for at tage beslutninger, der vedrører Partnerskabets virke.

Indkøbsmålskategorier

Partnerskabet for Offentlige Grønne indkøb er baseret på fælles forpligtende grønne indkøbsmål. Partnerskabet stræber imod både at forny gamle mål og formulere nye indkøbsmål årligt. De grønne indkøbsmål fungerer som et værktøj til at stille miljøkrav til indkøb, så markedet påvirkes og der sikres en positiv effekt på det globale og lokale miljø. Partnerskabet har i dag indkøbsmål inden for:

- Fødevarer
- Transport
- Bæredygtigt træ
- Byggeri og anlæg
- Rengøring
- Børneartikler
- IT
- Belysning
- Papir og tryksager
- Storkøkken udstyr
- Transport af fødevarer og tekstiler

Målopfølging

Sekretariatet udarbejder årligt en målopfølgingsrapport, der sætter konkrete tal på det forgangne år i Partnerskabet. Hensigten er at skabe overblik over styrker og svagheder ved de forskellige indkøbsmål og give indblik i de udfordringer som medlemmerne oplever i forhold til at implementere de forskellige kriteriesæt. På baggrund af resultatoversigten identificeres en række problemområder, som Sekretariatet vil tage hånd om i planlægningen af fremtidige initiativer i Partnerskabet.

Rapporteringen vil som udgangspunkt indeholde et estimat for POGIs samlede indkøbsvolumen, samt en gennemgang af hvert indkøbsmål med kvantitative opgørelser over medlemmernes anvendelse af POGI-kriterier ved gennemførte udbud.

For at kunne udarbejde rapporten vil medlemmerne blive bedt om at besvare et spørgeskema omkring deres indkøb i det forgangne år. Resultaterne er altså baserede på medlemmernes egne tal. Formålet med målopfølgingen er ikke at kontrollere, hvorvidt de enkelte medlemsorganisationer lever op til deres POGI forpligtelser. Tværtimod skal målopfølgingen forstås som et værktøj til at udvide den samlede indsigt i og viden om problemområder. På den måde har Sekretariat optimale betingelser for at understøtte implementeringen af Partnerskabets indkøbsmål.

Resultaterne fra målopfølgingen vil vi primært benytte i den interne kommunikation – bl.a. i forbindelse med årsevaluering og planlægning af konkrete initiativer, der kan hjælpe medlemmer med at få implementeret POGI-kriterierne i udbud.

Udvikling af nye indkøbsmål

Partnerskabet opdaterer de nuværende indkøbsmål og udvikler nye indkøbsmål løbende. Nedenfor vises et overblik over fremtidige revidering og nyudviklinger af indkøbsmål. Planen er koordineret med SKIs udbud på området, således at SKI kan få opdaterede indkøbsmål fra Partnerskabet til at integrere i deres udbud.

	Sidste rev.	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fødevarer	2012						
Byggeri og anlæg	2012						
Transport	2012						
Papir og tryksager	2015						
Storkøkken	2013						
Børneartikler	2012						
Nyt mål: Forbrugsartikler, renovation/håndværker, engangsplast	n/a						
Nyt mål: tekstiler	n/a						
Bæredygtigt træ	2016						
Belysning	2017						
IT	2013						
Rengøring	2016						

 Periode for udvikling af nyt indkøbsmål

 SKI opstarter udvikling af udbud

Sådan opdaterer og udformer

arbejdsgrupperne indkøbsmål

Partnerskabet etablerer løbende arbejdsgrupper med fokus på Partnerskabets indkøbsmål med deltagelse af relevante personer fra medlemmernes organisationer. Formålet med arbejdsgrupperne er enten at opdatere gamle mål eller udforme helt nye indkøbsmål til brug for Partnerskabets medlemmer. Nedenstående er et eksempel på processen for en sådan arbejdsgruppe.

1.

Arbejdsgruppemøde

Hvem: Alle interesserede partnerskabsmedlemmer samt oplægsholdere inviteres.

Aktivitet: 6 timers arrangement med 2-4 stk. inspirationsoplæg og idé-genereringsøvelser samt debat om forventningsafstemning for ambitionsniveau.

Output: En masse idéer, oversigt over lignende mål eller ordninger, idé om branchens formåen, medlemmernes ønske til ambitionsniveau for indkøbsmålet samt en nedsat arbejdsgruppe.

Inden næste møde: Den udvalgte arbejdsgruppe laver telefonisk markedshøring for at kortlægge best practice.

2.

Arbejdsgruppemøde

Hvem: Mindre udvalgt gruppe med 1-3 medlemmer og sekretariatslederen eller en faglig ekspert mødes.

Aktivitet: 5 timers arbejdsmøde hvor trådene fra 1. møde samles og der arbejdes på indkøbsmål.

Output: Et udkast til indkøbsmål.

Inden næste møde: Indkøbsmål sendes til partnerskabets medlemmer og evt. andre interessenter til kommentering.

3.

Arbejdsgruppemøde

Hvem: Mindre udvalgt gruppe med 1-3 medlemmer og sekretariatslederen eller anden faglig ekspert mødes.

Aktivitet: 5 timers arbejdsrunde hvor kommentarer fra medlemmer gennemgås.

Output: Et endeligt udkast til indkøbsmålene.

Videre forløb med godkendelse

1. Indkøbsmålet sendes i høring i branchen. Der benyttes elektronisk høring eller høring i samarbejde med et medlem der alligevel udfører høring på området.
2. Indkøbsmålet rettes til som følge af høring
3. Partnerskabets medlemmer faciliterer godkendelse herunder eventuel politisk behandling i egen organisation.
4. Indkøbsmålet godkendes endeligt i styregruppen og medlemmerne implementerer målet i egen organisation.

..... Bliv medlem .....

Ønsker du eller din organisation at blive en del af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, så er du altid velkommen til at tage kontakt til sekretariatet, der kan give råd og vejledning. Vil du vide mere om procedurer for nye medlemmer, målopfølgning og implementeringsplan se Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøbs hjemmeside:

ansvarligeindkob.dk/partnerskab

Sekretariat for Grønne Indkøb

Rasmus Nielsen

Sekretariatsleder

Tlf.: 60 39 44 89

Mailadresse: RAN@niras.dk

NIRAS

Sortemosevej 19, 3450 Allerød

